

Sygn. akt I C 3277/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, I Wydział Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Juszczyżyn

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Justyna Kochan - Rogoż

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2018 r., w O., na rozprawie,

sprawy z powództwa K. M.

przeciwko M. D.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w sprawie(...)

I powództwo oddala;

II zasądza od powoda K. M. na rzecz pozwanej M. D. kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Paweł Juszczyżyn

Sygn. akt I C 3277/17

UZASADNIENIE

Powód K. M. wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 27.11.2008 r., sygn. akt (...) i postanowienia Sądu Okręgowego (...)z dnia 9 lipca 2009 r., sygn. akt IX Ca 245/09, co do kwoty 20. 422,83 zł z ustawowymi odsetkami, w stosunku do powoda, na skutek potrącenia wierzytelności powoda z wierzytelnością pozwanej.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, iż powód nie umocował swojego pełnomocnictwa do złożenia w jego imieniu oświadczenia o potrąceniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2008 r., sygn. akt (...) Sąd Rejonowy (...)zasądził m.in. od powoda K. M. na rzecz pozwanej 78.400 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 października 2010 r. Sąd Okręgowy (...) postanowieniem z dnia 9 lipca 2009 r., sygn. akt IX Ca 245/09, na skutek apelacji zmienił jedynie termin spłaty zasądzonej od powoda na rzecz pozwanej przedłużył do 31 marca 2010 r. Niniejsze postanowienia zostały zaopatrzone w klauzulę w wykonalności w dniu 15 października 2010 r.

(dowód: orzeczenia w aktach (...) tut. Sądu)

Na postawie wskazanego tytułu wykonawczego pozwany wszczął m.in. przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) – K. Ś. pod sygn. akt Km 14/15.

(dowód: akta Km 14/15 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) - K. Ś.)

Wyrokiem z dnia 29 czerwca 2007 r., sygn.. akt (...), Sąd Rejonowy (...) zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 21.024,69 zł, przy czym Sąd Okręgowy (...) na skutek apelacji wyrokiem z dnia 18 października 2007 r., sygn. akt IX Ca 559/07, obniżył kwotę zasądzoną od pozwanej na rzecz powoda obniżył do kwoty 20.422,83 zł.

(dowód: orzeczenia k. 12 – 13)

W dniu 4 sierpnia 2017 r. pełnomocnik powoda, działając na podstawie pełnomocnictwa upoważniającego go przez powoda do występowania w sprawach sądowych, egzekucyjnych, administracyjnych, a także do „odebrania należności w sprawie przeciwko M. D. w postępowaniu przeciwegzekucyjnym”, skierował do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) – K. Ś. „pismo procesowe”, w którym w imieniu powoda zgłosił „zarzut potrącenia kwoty 20.422,83 zł w oparciu o prawomocny wyrok Sądu Rejonowego (...) z dnia 29.06.2007 r. i wyrok Sądu Okręgowego (...)z dnia 18.10.2007 r.”. Odpis tego pisma adresowanego do Komornika, pełnomocnik powoda wysłał dodatkowo do pełnomocnika pozwanej – adw. A. Ż., umocowanego do występowania w imieniu pozwanej przed sądami powszechnymi i innymi organami, w szczególności Komornikiem Sądowym w postępowaniu egzekucyjnym.

(dowód: k. 3, 145 – 147 i 154 akt Km 14/15 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) - K. Ś., pismo z dowodem nadania k. 10 akt (...) tut. Sądu)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo należało oddalić.

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o niekwestionowane dokumenty załączone do akt sprawy.

Na wstępie rozważań należy stwierdzić to, że strona powodowa nie wykazała tego, by skutecznie złożyła wobec pozwanej materialnoprawne oświadczenie o potrąceniu. Zostało jedynie wykazane to, że pełnomocnik procesowy powoda złożył pismo w postępowaniu egzekucyjnym, w którym podniósł wobec Komornika zarzut potrącenia, a odpis tego pisma wysłał też do pełnomocnika procesowego pozwanej. Odpis tego pisma został następnie dołączony do pozwu wniesionego w niniejszej sprawie i pełnomocnik powoda powołał się na nie w uzasadnieniu pozwu.

Trzeba zaś wskazać na to, że ustawowy zakres pełnomocnictwa procesowego określony w art. 91 kpc daje upoważnienie do podejmowania decyzji i czynności o charakterze procesowym, nie obejmuje natomiast umocowania do ingerencji w materialnoprawne stosunki mocodawcy. Pełnomocnictwo takie nie uprawnia pełnomocnika do złożenia w imieniu mocodawcy materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu, chyba że jego zakres został rozszerzony, jak również nie uprawnia do przyjęcia w imieniu mocodawcy materialnoprawnych oświadczeń kształtujących (zob. wyrok SN z dnia 20 października 2004 r., I CK 204/04, OSNC 2005, nr 10, poz. 176, postanowienie SN z dnia 12 października 2007 r., V CSK 171/07, LEX nr 485894 oraz wyrok SN z dnia 10 sierpnia 2010 r., I PK 56/10, OSNP 2011, nr 23–24, poz. 295; wyrok SN z dnia 7 marca 2013 r., II CSK 476/12, LEX nr 1314394 i wyrok SN z dnia 13 stycznia 2016 r., II CSK 862/14, LEX nr 1982400; por. także uzasadnienie uchwały SN z dnia 11 września 1997 r., III CZP 39/97, OSNC 1997, nr 12, poz. 191). Potrącenie bowiem jest czynnością materialnoprawną, dokonuje się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie o potrąceniu podlega ogólnym przepisom, co do sposobu i chwili złożenia. W razie jednak dojścia do procesu o roszczenie wierzyciela wzajemnego, obrona pozwanego nie może polegać na podniesieniu zarzutu potrącenia, lecz zarzutu nieistnienia roszczenia powoda ze względu na umorzenie wierzytelności przed wszczęciem procesu. Natomiast w trakcie postępowania sądowego uprawniony może połączyć w jednym oświadczeniu obie czynności: złożenie oświadczenia woli o potrąceniu i zgłoszenie zarzutu potrącenia. Konieczne jest przy tym odróżnienie zarzutu potrącenia jako czynności materialnoprawnej, której celem jest lub było doprowadzenie do wygaśnięcia zobowiązania od procesowego zarzutu potrącenia mającego na celu oddalenie powództwa w całości lub w części, czy jak w niniejszej sprawie – ograniczenie egzekucji czy też częściowe pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego.

Na tle niniejszej sprawy należy stwierdzić, że załączone do pisma z dnia 4 sierpnia 2017 r. pełnomocnictwo nie upoważniało pełnomocnika powoda do składania w jego imieniu oświadczeń materialnoprawnych, w szczególności oświadczenia o potrąceniu, jak i pełnomocnictwo udzielone adwokatowi przez pozwaną nie uprawniało do przyjmowania tego typu oświadczeń.

Ponadto należy stwierdzić to, że skuteczne, w świetle przepisów postępowania cywilnego, doręczenie w konkretnej dacie pełnomocnikowi pisma procesowego zawierającego oświadczenie o potrąceniu wywiera wprawdzie skutek w stosunku do mocodawcy w zakresie doręczenia tego pisma, ale nie może być równoznaczne z dojściem oświadczenia do mocodawcy, jako adresata oświadczenia woli, w tej dacie. Doręczenie pisma procesowego pełnomocnikowi tworzy fikcję prawną doręczenia tego pisma mocodawcy, ale art. 61 k.c. określając chwilę dojścia treści oświadczenia woli do wiadomości adresata przyjął teorię doręczenia oświadczenia. W sytuacji, gdy chwila doręczenia pisma procesowego nie pokrywa się z chwilą dojścia do adresata oświadczenia woli, doręczenie pisma procesowego może być jedynie początkiem dowodu, zgodnie z obowiązkiem spoczywającym na składającym oświadczenie o potrąceniu (art. 6 k.c.). Dojście oświadczenia do adresata oznacza bowiem, że albo zapoznał się z treścią tego oświadczenia, albo było to możliwe, ale z własnej woli adresat się uchylił od zapoznania z oświadczeniem. Należy mieć na uwadze, że z jednej strony charakter wewnętrznego stosunku pełnomocnictwa pomiędzy pełnomocnikiem a mocodawcą zdaje się wykluczać nie informowanie mocodawcy o przebiegu procesu, w tym o treści pism procesowych, lecz z drugiej strony nie można też wykluczyć, że z przyczyn od mocodawcy niezależnych nie może uczestniczyć w postępowaniu lub w tym jego etapie, w którym zostaje złożone oświadczenie woli przez stronę przeciwną, w taki sposób, by możliwe było zapoznanie się z jego treścią. Ustalenie tych okoliczności jest kwestią stanu faktycznego i w razie zakwestionowania dojścia oświadczenia do adresata wymaga analizy konkretnych okoliczności faktycznych. Zasadą jest, że doręczenie oświadczenia woli o potrąceniu wiarygodności musi nastąpić dłużnikowi wzajemnemu osobiście, stąd wykluczyć trzeba wszelki automatyzm w zakwalifikowaniu doręczenia pisma procesowego zawierającego takie oświadczenie pełnomocnikowi procesowemu jako doręczenia oświadczenia stronie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 stycznia 2016 r., II CSK 862/14, LEX nr 1982400)

Należy zaś wskazać na to, że pismo z dnia 4 sierpnia 2017 r. pełnomocnika powoda zostało nadane Komornikowi Sądowi oraz pełnomocnikowi pozwanej, a nie zostało doręczone pozwanej.

W tym stanie rzeczy należy stwierdzić to, że strona powodowa – na chwilę wyrokowania w niniejszej sprawie – nie wykazała, by złożyła przed wszczęciem niniejszego procesu skuteczne wobec strony pozwanej oświadczenie materialnoprawne o potrąceniu, czy też, by dokonała tego skutecznie w trakcie procesu.

Wobec tego nie zaszły określone w przepisie art. 840 § 1 pkt 2 kpc przesłanki do pozbawiania przedmiotowego tytułu wykonawczego wykonalności i z tego tylko powodu Sąd oddalił powództwo, natomiast o kosztach procesu orzekł – na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc – zgodnie z zasadą odpowiedzialności strony przegrywającej za wynik procesu..

SSR Paweł Juszczyżyn